USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **D. K.,** zast. JUDr. Janem Langmeierem, advokátem se sídlem Na Bělidle 997/15, Praha 5, proti žalovanému **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2021, č. j. OAM-716/ZA-ZA11-P10-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 4. 2022, č. j. 22 Az 26/2021 - 69,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobkyně proti danému rozhodnutí podala žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví. Žalobkyně neunesla břemeno tvrzení, jelikož v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuváděla skutečnosti, které by svědčily o tom, že jí v Kyrgyzstánu (zemi původu) hrozí pronásledování nebo vážná újma. Obavy z návratu kvůli obecné situaci v zemi původu nesvědčí o tom, že by jí hrozilo pronásledování, špatné zacházení či jiný typ vážné újmy. Nižší standard dodržování lidských práv či nestabilní politická situace v zemi původu není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, pokud žadateli v souvislosti s nimi nehrozí konkrétní ohrožení lidských práv. Krajský soud neshledal přiléhavým odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 23. 8. 2018, č. j. 1 Azs 137/2018 - 50, č. 3801/2018 Sb. NSS, kde byl posuzován případ žadatele, který byl v zemi původu (Mongolsko) trestně stíhán. Žalobkyně neuvedla, že by ve své vlasti čelila trestnímu stíhání či jakýmkoliv jiným problémům s kyrgyzskými bezpečnostními složkami. Ani problémy s islámskými fundamentalisty se netýkaly přímo jí, ale jejích synů. Pro daný případ neměla relevanci ani situace způsobená pandemií onemocnění COVID-19, která zasáhla i Českou republiku, a žalobkyně zde tak čelila stejnému riziku nákazy. Žalobkyně navíc nesplnila svou primární povinnost tvrdit skutečnosti relevantní z pohledu azylu či doplňkové ochrany.

[3] Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku ohledně procesního pochybení žalovaného při seznámení žalobkyně s podklady pro vydání rozhodnutí. Žalovaný neměl povinnost přeložit do češtiny jakýkoliv dokument, který žalobkyně předložila, naopak mohl předběžně vyhodnotit jejich relevanci. Žalobkyně dokládala informace týkající se obecné situace v zemi původu, které samy o sobě neměly relevanci pro posouzení důvodnosti její žádosti.

[4] Odmítl i názor, že by hrozilo pronásledování či vážná újma každému, kdo nesouhlasí s postojem Kyrgyzstánu k ozbrojenému konfliktu probíhajícímu na Ukrajině. Hrozba pronásledování musí být prokázána alespoň s přiměřenou pravděpodobností. Hypotéza, že nelze vyloučit tvrdší postoj kyrgyzských státních orgánů v dané záležitosti, není ničím podložená.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Krajský soud i žalovaný nesprávně posoudili právní otázku, zda důvody uvedené v žádosti o mezinárodní ochranu a v dalších podáních odůvodňují udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatelka podala žádost o mezinárodní ochranu z důvodu, že Kyrgyzstán pro ni není bezpečnou zemí, jelikož je zde dlouhodobá politická nestabilita a narůstající vlna kriminality. Nestabilita je způsobena přebujelou korupcí a tím, že kyrgyzské soudnictví podléhá politickým vlivům, což plyne ze zpráv o dodržování lidských práv. V Kyrgyzstánu dochází k porušování práva na spravedlivý proces a porušování práv vězňů. Dle zprávy ministerstva zahraničních věcí USA kyrgyzské soudy přijímají přiznání získaná mučením. V zemi původu je též cítit značný nátlak ze strany islámských fundamentalistů, kvůli kterým byli její synové několikrát fyzicky napadeni a nuceni chodit do mešity. I stěžovatelka pociťovala tlak ze strany muslimské části obyvatelstva, což byl jeden z důvodů, proč se rozhodla Kyrgyzstán opustit, jelikož se obává, že by se tato agrese mohla stupňovat.

[7] Stěžovatelka doplnila svou žalobu o další okolnosti, které vyvstaly až po zahájení soudního řízení, totiž že dne 24. 2. 2022 vypukla válka Ukrajiny s Ruskou federací, přičemž Kyrgyzstán se staví na stranu Ruské federace. Stěžovatelka se obává, že v případě návratu do země původu bude pronásledována pro své politické názory, jelikož odmítá oficiální postoj Kyrgyzstánu. Nesouhlasný postoj je potlačován např. zákazy demonstrací proti ruské agresi a udělováním pokut za účast na těchto demonstracích. Žalovaný ani krajský soud dostatečně nezjistili skutečný stav věci a nezabývali se všemi skutečnostmi, které jim stěžovatelka sdělila. Dle rozsudku NSS č. j. 1 Azs 137/2018 - 50 platí, že pokud v zemi původu existují natolik závažné nedostatky v systému vězeňství a justice, které se týkají obecně všech stíhaných či vězněných osob, nemusí žadatel prokazovat, že vážná újma bude způsobena právě jemu. Dle čl. 10 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo

osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), není důležité, zda žadatel skutečně má rysy, které mu původce pronásledování připisuje. Islámští fundamentalisté stěžovatelce a jejím synům tyto rysy připisovali.

[8] Stěžovatelka ke svému vyjádření k podkladům ve správním řízení přiložila velké množství článků popisujících zhoršující se bezpečnostní situaci v Kyrgyzstánu a zhoršující se vývoj pandemie onemocnění COVID-19, které by pro ni mohlo mít s ohledem na její věk fatální následky. Žalovaný nepřistoupil k jejich překladu, jelikož dospěl k závěru, že se nevztahují k osobě stěžovatelky. Pokud se neseznámil s obsahem doložených článků, nemůže vyvozovat jejich nízkou důkazní hodnotu. Skutková podstata, z níž žalovaný a krajský soud vycházeli, proto nemá oporu ve spisech.

[9] Žalovaný ve vyjádření navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost nebo její zamítnutí pro nedůvodnost. Napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy. K námitce, že se krajský soud nedostatečně věnoval stěžovatelkou předloženým článkům, odkazuje na body 28. a 29. napadeného rozsudku, kde se krajský soud těmito podklady detailně zabýval.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] Stěžovatelka namítá, že Kyrgyzstán pro ni není bezpečnou zemí původu, k čemuž odkazuje na bezpečnostní situaci v zemi, zacházení s vězni, porušování práva na spravedlivý proces a nátlak islámských fundamentalistů. Stěžovatelka nicméně neuvádí konkrétní tvrzení ohledně toho, že by jí osobně v zemi původu hrozilo uvěznění či trestní stíhání, měla by problémy se státními orgány či v čem měl spočívat nátlak na její osobu ze strany islámských fundamentalistů. Pouhé

obecné tvrzení o obavách z pronásledování z náboženských důvodů nelze podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 8. 2005, č. j. 4 Azs 409/2004 - 69). Stěžovatelce nemůže být udělena některá z forem mezinárodní ochrany na základě tvrzení ohledně problémů jejích dvou zletilých synů, kteří v České republice pobývají na základě povolení k pobytu za účelem zaměstnání a o udělení mezinárodní ochrany nepožádali.

[14] Nejvyšší správní soud připomíná svou judikaturu, dle které důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu, kterou stěžovatel v zemi původu navíc ani neprojevil (srov. rozsudek ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003 - 40), nebo samotný původ stěžovatele ze země s nedemokratickým režimem (srov. rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, nebo usnesení ze dne 30. 8. 2021, č. j. 10 Azs 294/2021 - 35). Pouhá obecná tvrzení ohledně špatné bezpečnostní situace, korupce a problémů s dodržováním lidských práv v Kyrgyzstánu, k jejichž pravdivosti se NSS nijak nevyjadřuje, nemohou bez dalšího založit nárok na udělení mezinárodní ochrany. Z výše uvedeného plyne i závěr, že důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nemůže být ani nijak neprojevený stěžovatelčin názor na invazi ruských vojsk na Ukrajinu. Stěžovatelka ani neuvádí, na základě čeho má za to, že by jí kyrgyzské státní orgány takový postoj připisovaly ve smyslu čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice, jak konstatoval již krajský soud, který se s touto novou skutečností podrobně vypořádal v bodech 26. až 30. svého rozsudku.

[15] Dle stěžovatelky žalovaný a krajský soud nesprávně posoudili skutkový stav, jelikož nevzali v potaz články o situaci v zemi původu. Články, které předložila, se týkaly obecné situace v Kyrgyzstánu a bez konkrétních tvrzení stěžovatelky, která by měly články dokládat, nemohly mít na projednávanou věc vliv. K tomuto posouzení je žalovaný nemusel nechat přeložit, jelikož z napadeného rozhodnutí plyne, že byl alespoň zběžně seznámen s jejich obsahem, a mohl je tedy vyhodnotit jako nerelevantní. Ohledně zhoršující se pandemie onemocnění COVID-19 v zemi původu NSS uvádí, že pandemie tohoto onemocnění zasáhla celý svět, a proto se tímto onemocněním může stěžovatelka nakazit kdekoli na světě, včetně ČR (srov. usnesení NSS ze dne 15. 10. 2021, č. j. 10 Azs 217/2021 - 59).

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 21. července 2022

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu